

betydningen er sannsynlig «anestetist» (i analogi med sosialist og humanist) en mer lempelig norsk benevnelse.

Dette er en utmerket innføringsbok for studenter innen anestesisyden av anestesifaget. De andre søylene trenger økt omfang og kvalitet for å oppnå samme nivå som anestesisyden.

Albert Castellheim

Anestesi- og intensivavdelingen
Diakonhjemmet Sykehus

Svensk lærebok i psykiatri i ny utgave

Ottosson J-O.

Psykiatri

7. utg. 634 s, tab, ill. Stockholm: Liber, 2009.

Pris SEK 726

ISBN 978-91-47-09332-8

Det er en begivenhet at en lærebok i psykiatri kommer ut for 7. gang – bearbejdet av samme forfatter. Første utgave kom i 1983. Siden da har det funnet sted store endringer på psykiatriens område – nye lege-

midler, behandlingsformer, diagnose-systemer og forskningsresultater. Disse endringer er kommet med underveis i stadig nye utgaver. Samtidig er noe av den klassiske sykdomslære bevart.

Teksten er lettlest og oversiktlig presentert. Den er delt opp i grunnleggende del og fordypningsstoff. Gode kasuistikker gjør teksten levende. Målgruppen er studenter i grunntidning innen psykiatri og psykologi, men også leger, psykologer og sykepleiere under spesialisering.

Hovedkapitlene om psykoser og affektive syndromer er gode. Men undertegnede reagerer med vantro når nedsatt hukommelse etter elektrokonvulsiv behandling (ECT) avfeies med én enkelt referanse fra 1961.

Psykoterapikapitlet er omarbejdet slik at hovedretningene innen psykoterapi er omtalt, mens hovedvekten er lagt på de vanligste former – nemlig kognitiv og psykodynamisk terapi. Forskjeller og likheter mellom de to terapiformer hva gjelder teoretiske forutsetninger, teknikker, anvendelighet og forskningsresultater gjennomgås. Dette er en forbillig tekst.

I denne utgaven er det dessuten to nye kapitler, om farlighet og om psykiatrisk prevensjon, områder som blir stadig mer aktuelle. Den gamle og den nye utgaven er for øvrig relativt like.

Fordelen med én enkelt forfatter er at

man unngår gjentakelser og at presentasjonen har enhetlig språk og stil. Ulempen er at ingen enkeltperson kan ha like gode kunnskaper på hele dette svære feltet. Sammenlikner man kapitlet om alkohol og narkotika med et tilsvarende kapittel skrevet av en internasjonal ekspert på området, i Herlofson og medarbeideres nylig publiserte lærebok i psykiatri, blir dette desto mer tydelig (1).

Psykiatri er ikke oppdatert når det gjelder forskningsdata – en begrensning som gjelder de fleste lærebøker. Referansene er i stor grad fra før 2000, det er relativt få fra etter 2006. Fordelen er imidlertid at det er med mange viktige referanser fra tiden før elektroniske databaser ble vanlig. Disse blir ofte oversatt i nyere litteratur og kan følgelig gå i glemmeboken. Den fulle referanselisten på hele 121 sider er tilgjengelig på www.liber.se. Naturlig nok er det mange svenske referanser, hvilket synliggjør at det i vårt naboland er en lang og omfattende forskningstradisjon på psykiatriens område, med studier som er unike i verdenssammenheng.

En ordliste med oversettelse av faguttrykk og ord som er svært ulike på de to språk ville gjøre det lettere å rekruttere norske lesere til dette standardverket.

Psykiatri er en klassisk lærebok som fortsatt kan anbefales. Jeg leste den med glede – og lærte noe underveis.

Brit Haver

Seksjon for psykiatri
Institutt for klinisk medisin
Universitetet i Bergen

Litteratur

1. Herlofson J, Ekselius L, Lundh L-C et al, red. *Psykiatri*. Lund: Studentlitteratur, 2009.

Byggingen av det psykologiske huset i Oslo

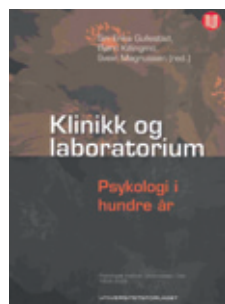
Gullestad SE, Killingmo B, Magnussen S, red.

Klinikk og laboratorium

Psykologi i hundre år. 301 s, tab, ill. Oslo:

Universitetsforlaget, 2009. Pris NOK 399

ISBN 978-82-15-01563-7

Psykologisk institutt ved Universitet i Oslo har gitt ut bok i forbindelse med sitt 100-årsjubileum. Tittelen er dekkende og boken er fin – med myke permer, god layout og nærmest fri for trykkfeil.

Skrivemåten er sjelden teknisk krevende for lesere med et visst kjennskap til psykologisk terminologi.

Del I heter *Kilder* og utgjør en firedel.

Den dekker opprettelsen av instituttet og den grunnleggende innsatsen til Harald Schjelderup, som første professor og en førerskikkelse i norsk psykologi. Dette er utmerkede kapitler, og Karl Halvor Teigen skal ha ros for sin evne til å levendegjøre fortiden.

Del II er den mest omfattende og skildrer paradigmedebatter ved instituttet. Grunnmuren var eksperimentalpsykologi og psykoanalyse, men gradvis kom nye forståelsesmåter til og skulle finne sin plass i det voksende bygget. Dette blir beskrevet på en inspirerende måte av de fagpersonene som tok dem opp og/eller deres etterfølgere.

At studenter skulle få arbeide terapeutisk i studietiden, var langt fra noen selvfølge, og et kapittel beskriver instruktivt prosessen med å få bygd opp en psykologisk klinikk fundert på psykoanalytisk teori ved instituttet. Neste kapittel beskriver så etablering av en alternativ sosialpsykologisk klinikk noen år senere.

Forholdet mellom den nye kliniske psykologien og den etablerte medisinske psykiatrien berøres mange steder, og det er synd at dette sentrale emnet ikke er viet et eget kapittel. I stedet får vi to kapitler litt ute av historisk kontekst. Svenn Torgersen gir et halvhjertet forsvar av det psykiatriske klassifikasjonssystemet som har vært sentralt i hans omfattende og suksessrike forskning, og Siri Erika Gullestad angriper det samme klassifikasjonssystemet på en måte som røper mindre innsikt i problematikken. Med sine store kunnskaper og lange fartstid ved instituttet burde kanskje disse to ha fått valgt andre temaer?

Del III om barnpsykologi inneholder ett forskningsorientert og ett klinisk kapittel som på en utmerket måte dekker både utvikling og forskningsprofil ved instituttet.

Del IV heter *Forskning*. Her presenteres aktiviteten ved instituttet på en noe oppramsende måte, men samtidig vises bredden i forskningsprofil. Kapitlet om etableringen av Center for the Study Human Cognition som toppforskningscenter viser hva dyktige ildsjeler fortsatt kan få til.

Del V omhandler profesjon og samfunn, og innledes med et utmerket kapittel om den psykologiske profesjonsutviklingen ved Annie von der Lippe, Fanny Duckert og Leif Braaten. De to siste kapitlene stiller jeg meg mer spørrende til. Det ene handler om student- og læreroppøret i 1969. Det er skrevet av Jan Smedslund, som selv var sentral i det som skjedde. Jeg er usikker på om dette var så skjellsettende i instituttets historie at det rettferdiggjør et helt kapittel? At det rystet aktørene og instituttet, er det ingen tvil om. Siste kapittel, der man går gjennom tre spørreundersøkelser om befolkningens holdning til psykologer, ville kanskje vært mer aktuelt i en jubileumsbok for Norsk Psykologforening?

Dette aktualiserer spørsmålet om institut-